

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Αυγούστου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4821

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 3430

4η τροποποίηση της υπ' αρ. 2207/16-6-2023 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 31 "Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων" του Καν. (ΕΕ) 2021/2115, οικολογικά προγράμματα (ecoschemes) Π1-31.1, Π1-31.2, Π1-31.5 και Π1-31.6 του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023 - 2027» (Β' 3941).

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

3. Τον ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (Α' 61), και ιδίως την παρ. 32 του άρθρου 63.

4. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138).

5. Το π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).

6. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

7. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

8. Την υπ' αρ. 2618/13-10-2022 κοινή απόφαση των υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027» (Β' 5375).

9. Την υπ' αρ. 2207/16-6-2023 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 31 "Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων" του Καν. (ΕΕ) 2021/2115, οικολογικά προγράμματα (ecoschemes) Π1-31.1, Π1-31.2, Π1-31.5 και Π1-31.6 του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027» (Β' 3941), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 3058/ 4-8-2023 (Β' 5022), 4403/11-12-2023 (Β' 6970) και 1690/29-4-2024 (Β' 2538) αποφάσεις του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

10. Την υπ' αρ. 3495/17-8-2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διονύσιο Σταμενίτη» (Β' 5114). Την υπ' αρ. 1040/28-3-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 2179).

11. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ), αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (L 435), και ιδίως του άρθρου 31.

12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (L435).

13. Την υπό στοιχεία C(2022) 8270 final/21-11-2022 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, για την έγκριση

του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

14. Την υπ' αρ. 1861/23-7-2024 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.

15. Την υπ' αρ. 44897/30-7-2024 σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ επί των ζητημάτων αρμοδιότητάς του.

16. Το γεγονός ότι από την έκδοση της παρούσας, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας, είναι η τέταρτη (4η) τροποποίηση της υπ' αρ. 2207/16-6-2023 (Β' 3941) απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 31 "Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων" του Καν. (ΕΕ) 2021/2115, οικολογικά προγράμματα (ecoschemes) Π1-31.1, Π1-31.2, Π1-31.5 και Π1-31.6 του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023- 2027», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 3058/4-8-2023 (Β' 5022), 4403/11-12-2023 (Β' 6970) και 1690/29-4-2024 (Β' 2538) αποφάσεις του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Οι διατάξεις της ανωτέρω υπουργικής απόφασης τροποποιούνται ως ακολούθως:

Άρθρο 2

Στο άρθρο 1 παρ. 1 το σημείο δ) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«δ) Παρέμβαση Π1-31.6 «Εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων», που αποτελείται από τις κάτωθι δράσεις:

αα) 31.6-A «Χρήση της ψηφιακής εφαρμογής και σύνταξη Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)»

ββ) 31.6-B «Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

γγ) 31.6-Γ «Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων»

δδ) 31.6- Δ «Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών»

εε) 31.6-E «Μηχανική ζιζανιοκτονία και κάλυψη με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch)»

στστ) 31.6-ΣΤ «Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για ελαιώνες και σπρωώνες»

ζζ) 31.6-Z «Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς»

ηη) 31.6-Η «Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών»

θθ) 31.6-Θ «Χρήση γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς και τη λίπανση»

ιι) 31.6-I «Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης»

ιαια) 31.6-ΙΑ «Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές»

ιβιβ) 31.6-ΙΒ «Χρήση προϊόντων ή λιπασμάτων με βιοδιεγέρτες»

ιγ) 31.6-ΙΓ «Εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας»».

Άρθρο 3

Το άρθρο 6 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 6

Ασυμβατότητα

1. Για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης και μη συμβατών γεωργικών πρακτικών, δύναται να υφίσταται ασυμβατότητα σε επίπεδο αγροτεμαχίου/βοσκοτόπου/ζωικού ή μελισσοκομικού κεφαλαίου, μεταξύ:

α) των δράσεων των οικολογικών προγραμμάτων (ecoschemes)

β) των δράσεων των οικολογικών προγραμμάτων και των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων των Μέτρων 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και 11 «Βιολογική Γεωργία» του ΠΑΑ 2014-2022

γ) των δράσεων των οικολογικών προγραμμάτων (ecoschemes) και των δράσεων του άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027

δ) των δράσεων του άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027

ε) των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων των Μέτρων 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και 11 «Βιολογική Γεωργία» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022 και των δράσεων του άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

2. Για τον καθορισμό των μη επιτρεπόμενων συνδυασμών μεταξύ των παραπάνω παρεμβάσεων, ισχύει η υπ' αρ.1606/9-6-2023 (Β' 3778) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Σε περίπτωση διαπίστωσης ταυτόχρονης δήλωσης δύο ή περισσότερων δράσεων οικολογικών προγραμμάτων μη συμβατών μεταξύ τους σε επίπεδο αγροτεμαχίου/βοσκοτόπου/ζωικού ή μελισσοκομικού κεφαλαίου, σύμφωνα με την υπ' αρ. 1606/9-6-2023 (Β' 3778) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση για καμία από τις ως άνω δράσεις των οικολογικών προγραμμάτων.

4. Σε περίπτωση διαπίστωσης ταυτόχρονης δήλωσης δράσης οικολογικού προγράμματος και πολυετών δράσεων με ενεργό Τεχνικό Δελτίο (ΤΔ) είτε του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 (δράσεις του άρθρου 70 του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) είτε του ΠΑΑ 2014-2022 (γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις των Μέτρων 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και 11 «Βιολογική Γεωργία» του ΠΑΑ 2014-2022), μη συμβατών μεταξύ τους σε επίπεδο αγροτεμαχίου/βοσκοτόπου/ζωικού ή μελισσοκομικού κεφαλαίου, σύμφωνα με την υπ' αρ. 1606/ 9-6-2023 (Β' 3778) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση για το ως άνω οικολογικό πρόγραμμα.».

Άρθρο 4

1. Στο άρθρο 7 παρ. 1 το σημείο α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Να τηρούν περιβαλλοντικό φάκελο, με την εξαίρεση του οικολογικού προγράμματος 31.5, σε έντυπη μορφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους που αφορά η αίτηση, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές.»

2. Στο άρθρο 7 η παρ. 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Ο περιβαλλοντικός φάκελος περιέχει το σύνολο των φορολογικών παραστατικών που έχουν εκδοθεί τόσο για την αγορά των εισροών (φυτοπροστασία, λίπανση, πολλαπλασιαστικό υλικό) όσο και για την παροχή υπηρεσιών (τεχνικού συμβούλου για τη δράση 31.6-A, χρήση εξοπλισμού κ.ά), λοιπά δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των δεσμεύσεων, όπως κατάλογοι των προϊόντων ή του εξοπλισμού (προσπέκτους), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα αντίστοιχα άρθρα των επιμέρους παρεμβάσεων και δράσεων.

Ειδικά για το οικολογικό πρόγραμμα 31.6, στον περιβαλλοντικό φάκελο του γεωργού φυλάσσεται, επίσης, το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ).»

3. Στο άρθρο 7, η παρ. 3 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Τα φορολογικά παραστατικά γίνονται αποδεκτά εφόσον έχουν εκδοθεί από το φθινόπωρο του έτους ν-1 έως το φθινόπωρο του έτους ν που αφορούν την ΕΑΕ του έτους ν, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους παρεμβάσεις.»

Άρθρο 5

Στο άρθρο 10 η παρ. 3 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Να διατηρούν στον περιβαλλοντικό φάκελο του άρθρου 7 της παρούσας, τα φορολογικά παραστατικά αγοράς του σπόρου ή τυχόν άλλα παραστατικά τεκμηρίωσης χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου που προβλέπονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών του άρθρου 11.»

Άρθρο 6

1. Στο άρθρο 14 η παρ. 3 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Να διατηρούν στον περιβαλλοντικό φάκελο του άρθρου 7, τα φορολογικά παραστατικά αγοράς του σπόρου ή τυχόν άλλα παραστατικά που προβλέπονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ποικιλιών της παρ. 2α του παρόντος άρθρου.»

2. Στο άρθρο 18 η παρ. 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Να διατηρούν στον περιβαλλοντικό φάκελο του άρθρου 7, τα φορολογικά παραστατικά αγοράς του σπόρου ή τυχόν άλλα παραστατικά τεκμηρίωσης χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου που προβλέπονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 7

Στο άρθρο 21 οι παρ. 1 και 2 διαγράφονται.

Άρθρο 8

Στο άρθρο 22 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί υποχρεούνται να μετατρέψουν τουλάχιστον το 10% της αρόσιμης γης

με τις επιλέξιμες στη δράση καλλιέργειες, σε περιοχή οικολογικής εστίασης, δηλαδή σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, καθώς και σε εκτάσεις που καλλιεργούνται με φυτά που δεσμεύουν άζωτο (ψυχανθή) χωρίς τη χρήση χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.»

Άρθρο 9

Στο άρθρο 23 η παρ. 3 διαγράφεται.

Άρθρο 10

Στο άρθρο 25 οι παρ. 1 και 2 διαγράφονται.

Άρθρο 11

1. Στο άρθρο 26 παρ. 1 το σημείο α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) να μετατρέψουν τουλάχιστον το 10% της αρόσιμης γης με τις επιλέξιμες στη δράση καλλιέργειες, σε περιοχή οικολογικής εστίασης, δηλαδή σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, καθώς και σε εκτάσεις που καλλιεργούνται με φυτά που δεσμεύουν άζωτο (ψυχανθή) χωρίς τη χρήση χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.»

2. Στο άρθρο 26 η παρ. 6 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Οι ζώνες με φυτά-ξενιστές παραμένουν στο αγροτεμάχιο τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της εαρινής περιόδου (Μάρτιος - Μάιος) του έτους της αίτησης.»

3. Στο άρθρο 26 η παρ. 8 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Οι γεωργοί υποχρεούνται να διατηρούν στον περιβαλλοντικό φάκελο του άρθρου 7, φορολογικά παραστατικά αγοράς του μίγματος σπόρων ή τυχόν άλλα παραστατικά τεκμηρίωσης για τα φυτά- ξενιστές που προβλέπονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.»

Άρθρο 12

Στο άρθρο 27 η παρ. 3 διαγράφεται.

Άρθρο 13

Το άρθρο 28 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 28

Περιγραφή

Η δράση 31.5-A «Γεωργοδασικά οικοσυστήματα» συνίσταται στη βελτίωση των υφιστάμενων γεωργοδασικών συστημάτων. Αφορά τα γεωργοδασικά συστήματα, δηλαδή συστήματα στα οποία σε καλλιεργούμενες εκτάσεις εντοπίζονται διάσπαρτα δέντρα (συνήθως αυτοφυή) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές). Τα δέντρα αυτά μπορεί να είναι είτε δασικά είδη (ενδεικτικά: δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια), είτε καρποφόρα/ παραγωγικά (ενδεικτικά: εσπεριδοειδή, μηλοειδή, πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές, μαστιχόδενδρα), τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών ή κηπευτικών.

Η δράση 31.5-A δεν εφαρμόζεται σε εκτάσεις που είναι ενταγμένες στο υπομέτρο 8.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων» του ΠΑΑ 2014-2022 (ανείλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 221 «Δάσωση γεωργικών γαιών» του ΠΑΑ 2007-2013).»

Άρθρο 14

Στο άρθρο 30 παρ. 1 το σημείο α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) να προβαίνουν στον συστηματικό καθαρισμό και φροντίδα των δένδρων του γεωργοδασικού συστήματος, χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.».

Άρθρο 15

Το άρθρο 31Α αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 31Α
Περιγραφή

1. Η δράση 31.5-B «Δασολιβαδικά οικοσυστήματα» συνίσταται στη βελτίωση των υφιστάμενων δασολιβαδικών συστημάτων. Το πεδίο εφαρμογής της παρέμβασης είναι συστήματα μερικώς δασοσκεπών βοσκοτόπων που συνδυάζουν εκτάσεις βοσκοτόπων με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υποόροφο με πλώδη, θαμνώδη ή ξυλώδη βλάστηση, όπως αυτές αποτυπώνονται στο γεωχωρικό περιβάλλον της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης.

Η δράση 31.5-B δεν εφαρμόζεται σε εκτάσεις που είναι ενταγμένες στο υπομέτρο 8.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων» του ΠΑΑ 2014-2022 (ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 221 «Δάσωση γεωργικών γαιών» του ΠΑΑ 2007-2013).».

Άρθρο 16

Στο άρθρο 31Γ η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Οι γεωργοί υποχρεούνται να προβαίνουν στον συστηματικό καθαρισμό και φροντίδα των δένδρων του δασολιβαδικού συστήματος, χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Η κάλυψη των δένδρων κυμαίνεται από 1% έως και 40% και ελέγχεται σε επίπεδο βοσκοτόπου.».

Άρθρο 17

Στο άρθρο 32 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί υποχρεούνται να κάνουν χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεδομένων, μεταξύ των οποίων και η ψηφιακή πλατφόρμα Fast (Farm Sustainability Tool - Εργαλείο Αειφορίας Φάρμας για τα Θρεπτικά συστατικά). Η ψηφιακή εφαρμογή που χρησιμοποιείται, συνιστάται να υποστηρίζει την περιβαλλοντική στόχευση της δράσης του οικολογικού προγράμματος 31.6 στην οποία συμμετέχει ο γεωργός, σύμφωνα με την παρ. 1 σημείο α) του άρθρου 34.

Οι ψηφιακές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται, πληρούν τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο Στρατηγικό Σχέδιο (ΣΣ ΚΑΠ), όπως εξειδικεύονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ και αξιολογούνται από επιτροπή που συστήνεται στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Η λίστα των εγκεκριμένων ψηφιακών εφαρμογών, περιλαμβάνεται σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.».

Άρθρο 18

Το άρθρο 34 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 34
Δεσμεύσεις

1. Οι γεωργοί οφείλουν:

α) Να εγγραφούν και να κάνουν χρήση της ψηφιακής εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 32, η οποία συνιστάται να υποστηρίζει τον τομέα τον οποίον αφορά η δράση του οικολογικού προγράμματος 31.6 που έχουν επιλέξει, σύμφωνα με τις κάτωθι κατηγορίες:

αα) φυτοπροστασία (δράσεις 31.6-B, 31.6-Γ, 31.6-Δ, 31.6-E, 31.6-ΣΤ, 31.6-Z, 31.6-H, 31.6-Θ για ψεκασμούς και 31.6-ΙΓ)

ββ) θρέψη (δράσεις 31.6-Θ για λίπανση, 31.6-I, 31.6-ΙΑ και 31.6-ΙΒ).

β) Να διαθέτουν Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) το οποίο καταρτίζεται βάσει της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ) του έτους της αίτησης ενίσχυσης, για τα αγροτεμάχια για τα οποία έχουν δηλωθεί δράσεις του οικολογικού προγράμματος 31.6. Στο ΣΠΔ αποτυπώνεται ο τρόπος εφαρμογής των πρακτικών που εφαρμόζει ο γεωργός στο πλαίσιο των δράσεων 31.6-B έως 31.6-ΙΓ, οι οποίες ομαδοποιούνται με βάση την περιβαλλοντική τους στόχευση στις κάτωθι κατηγορίες:

αα) χρήση εναλλακτικών μεθόδων καταπολέμησης εχθρών (δράσεις 31.6-B, 31.6-Γ, 31.6-Δ και 31.6-ΙΓ),

ββ) ορθές γεωργικές πρακτικές για τη μείωση εισροών (δράσεις 31.6-E και 31.6-ΣΤ),

γγ) χρήση εξοπλισμού και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης κατά την εφαρμογή των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της λίπανσης (δράσεις 31.6-Z, 31.6-H και 31.6-Θ),

δδ) βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών (δράσεις 31.6-I, 31.6-ΙΑ και 31.6-ΙΒ).

γ) Να τηρούν περιβαλλοντικό φάκελο σύμφωνα με το άρθρο 7 της παρούσας.

2. Μέσω της σύνταξης του ΣΠΔ για την εφαρμογή των πρακτικών των σημείων αα, ββ, γγ και δδ του σημείου β) της παρ. 1 δίνονται οι, κατά περίπτωση δράσης, οδηγίες, σε επίπεδο εκμετάλλευσης, όπως ο τύπος και το εμπορικό όνομα του χρησιμοποιούμενου φυτοπροστατευτικού σκευάσματος ή προϊόντος λίπανσης, η συνιστώμενη ποσότητα αυτού, το χρονικό διάστημα εφαρμογής των εισροών ή της καλλιεργητικής πρακτικής, ο τύπος του εξοπλισμού ή του αυτοματισμού φυτοπροστασίας και λίπανσης, συμβουλές για τον βέλτιστο τρόπο εφαρμογής των γεωργικών πρακτικών και ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο από τον τεχνικό σύμβουλο.

3. Το ΣΠΔ καταρτίζεται, παρακολουθείται, υπογράφεται και, εφόσον απαιτείται, αναθεωρείται από τεχνικό σύμβουλο (Γεωπόνος ΠΕ). Σε περίπτωση που ο γεωργός διαθέτει ο ίδιος την επαγγελματική ιδιότητα του τεχνικού συμβούλου, δύναται να καταρτίζει, παρακολουθεί και υπογράφει ο ίδιος το ΣΠΔ.

4. Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο και τη μορφή του ΣΠΔ, δύναται να καθορίζονται σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.».

Άρθρο 19

Στο άρθρο 35 οι παρ. 1 και 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης της δράσης 31.6-A ανέρχεται σε 12€/εκτάριο για τη χρήση της ψηφιακής εφαρμογής και στα 18€/εκτάριο για την κατάρτιση και παρακολούθηση του ΣΠΔ (Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού 31.6-1).

2. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης της δράσης 31.6-A, δεν μπορεί να υπερβαίνει, σωρευτικά, ανά γεωργό:

- τα 800€ και

- το 5% της ενίσχυσης του γεωργού για το σύνολο των λοιπών δράσεων του οικολογικού προγράμματος 31.6, πέραν της ενίσχυσης για τη δράση 31.6-A».

Άρθρο 20

1. Στο άρθρο 38 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Επιλέξιμα στη δράση είναι τα αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία (ΤΔ) του εκάστοτε τελευταίου έτους κάθε πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) του Μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2022.

Από το έτος 2023, επιλέξιμα είναι τα αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία (ΤΔ) του έτους 2022 της υπ' αρ. 474/16-2-2023 πρόσκλησης για την ετήσια παράταση της 1ης πρόσκλησης ή της υπ' αρ. 5218/20-6-2018, 2ης πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) του Μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2022.

Από το έτος 2025, επιλέξιμα είναι τα αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία (ΤΔ) του έτους 2024 της υπ' αρ. 3645/13-7-2020 3ης πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) του Μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2022.».

2. Στο άρθρο 38 η παρ. 2 διαγράφεται.

Άρθρο 21

Στο άρθρο 39 παρ. 1 το σημείο β) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) Να κάνουν αποκλειστική, ως προς τα χημικά (συνθετικά) εντομοκτόνα, χρήση φερομονικών σκευασμάτων για την αντιμετώπιση των εντομολογικών εχθρών - στόχων του άρθρου 36.

Απαγορεύεται η χρήση χημικών (συνθετικών) εντομοκτόνων για την αντιμετώπιση των εντομολογικών εχθρών - στόχων στα αγροτεμάχια στα οποία εφαρμόζεται η δράση. Τα εγκεκριμένα φερομονικά σκευάσματα (εντομοελκυστικά) βρίσκονται αναρτημένα ανά εντομολογικό εχθρό στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ: <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul>.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες το επίπεδο του πληθυσμού του εντομολογικού εχθρού - στόχου είναι τέτοιο ώστε η πραγματική ή η προβλεπόμενη ζημιά στην ηρτημένη παραγωγή μετά την εφαρμογή της μεθόδου ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ είναι πάνω από το κατώφλι επέμβασης, ή σε άλλες ειδικές περιπτώσεις, σύμφωνα με τεκμηριωμένη έκθεση του τεχνικού συμβούλου της δράσης στο Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ), επιτρέπεται η εφαρμογή στα αγροτεμάχια της δράσης φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων, πέραν των φερομονικών, που είναι συμβατά με τη βιολογική γεωργία (Καν. (ΕΕ) 2018/848), συμπεριλαμβανομένων των ωφέλιμων

μακρο-οργανισμών, για την αντιμετώπιση του εχθρού-στόχου της δράσης.».

Άρθρο 22

1. Ο τίτλος του Τμήματος 3 του Κεφαλαίου 5, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Δράση 31.6-Γ Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων».

2. Στο άρθρο 41 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η ενισχυόμενη, εναλλακτική της χημικής, μέθοδος φυτοπροστασίας, συνίσταται στην αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων των καλλιεργειών μέσω της εξαπόλυσης ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων. Συγκεκριμένα, οι γεωργοί εφαρμόζουν εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα με ωφέλιμα αρπακτικά έντομα και ακάρεα για την αντιμετώπιση:

- των τετράνυχων (ενδεικτικά *Tetranychus* sp., *Tetranychus urticae*, *Tetranychus turkestanii*, *Panonychus ulmi*, *Panonychus citri*) στην περίπτωση της ροδακινιάς, νεκταρινιάς, κερασιάς και μηλιάς

- της ψύλλας της αχλαδιάς (*Cacopsylla pyri*) στην περίπτωση της αχλαδιάς

- ενός εχθρού εκ των κοκκοειδών (ενδεικτικά *Aonidiella aurantii*, *Aspidiotus nerii*, *Parlatoria oleae*, *Ceroplastes* spp, *Coccus* spp, *Planococcus citri*, *Pseudococcus adonidum*), αλευρωδών (ενδεικτικά *Aleurothrixus floccosus*, *Aleurocanthus spiniferus*, *Dialeurodes citri*, *Parabemisia myricae*), αφίδων (ενδεικτικά *Aphis spiraecola*, *Myzus persicae*, *Toxoptera aurantii*) ή των τετράνυχων (ενδεικτικά *Tetranychus* sp, *Panonychus citri*) στην περίπτωση των εσπεριδοειδών.».

3. Στο άρθρο 43 παρ. 1 το σημείο α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Να αντιμετωπίζουν τους εχθρούς - στόχους των καλλιεργειών της δράσης (ροδακινιά, νεκταρινιά, κερασιά, μηλιά, αχλαδιά και εσπεριδοειδή) μέσω της εξαπόλυσης ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων στα αγροτεμάχια της δράσης. Συγκεκριμένα, να αντιμετωπίζουν μέσω της χρήσης εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων με ωφέλιμα αρπακτικά έντομα και ακάρεα τους εχθρούς-στόχους της παρ. 1 του άρθρου 41.

Στην περίπτωση των εσπεριδοειδών, οι γεωργοί καλούνται να επιλέξουν προς αντιμετώπιση έναν εκ της ομάδας εχθρών κοκκοειδή, αλευρώδεις, αφίδες ή τους τετράνυχους, σε επίπεδο αγροτεμαχίου. Η επιλογή ενός εκ των προαναφερομένων εχθρών - στόχων, στην περίπτωση των εσπεριδοειδών, πραγματοποιείται κατά την υποβολή της ΕΑΕ με τη συμπλήρωση σχετικού πεδίου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 85.

Στην περίπτωση αγροτεμαχίων με συγκαλλιέργεια καλλιεργειών της δράσης με διαφορετικούς εχθρούς-στόχους, απαιτείται η αντιμετώπιση ενός τουλάχιστον εχθρού - στόχου μέσω εξαπόλυσης ωφέλιμων, σε τουλάχιστον μία από τις καλλιέργειες του αγροτεμαχίου.».

4. Στο άρθρο 43 παρ. 1 το σημείο β) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) Να εφαρμόζουν τα σκευάσματα με ωφέλιμα αρπακτικά έντομα και ακάρεα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα

στην Απόφαση εγγραφής του σκευάσματος στον Εθνικό Κατάλογο Σκευασμάτων Φυτοπροστασίας που Περιέχουν μακρο-οργανισμούς (ΕΚΣΦΜ).».

5. Στο άρθρο 43 η παρ. 4 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες το επίπεδο του πληθυσμού του εχθρού - στόχου είναι τέτοιο ώστε η πραγματική ή η προβλεπόμενη ζημιά στην ηρητημένη παραγωγή μετά την εξαπόλυση των ωφέλιμων είναι πάνω από το κατώφλι επέμβασης, σύμφωνα με τεκμηριωμένη έκθεση του τεχνικού συμβούλου της δράσης στο Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ), πέραν των εντομοπαθογόνων νηματωδών αρπακτικών εντόμων και ακάρεων, επιτρέπεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων που είναι συμβατά με τη βιολογική γεωργία (Καν. (ΕΕ) 2018/848), για την αντιμετώπιση του εχθρού - στόχου.».

6. Στο άρθρο 44 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ορίζεται ως εξής:

Καλλιέργεια	Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Μέγιστο ύψος ενίσχυσης (ευρώ/εκτάριο)
Ροδακινιά, Νεκταρινιά, Κερασιά, Μηλιά	31.6-7	358
Αχλαδιά	31.6-8	300
Εσπεριδοειδή - κοκκοειδή, αλευρώδεις, αφίδες	31.6-25	399
Εσπεριδοειδή - τετράνυχχοι	31.6-26	951

»

Άρθρο 23

1. Στο άρθρο 47 παρ. 1 το σημείο α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Να αντιμετωπίζουν τους εντομολογικούς εχθρούς - στόχους των καλλιεργειών της δράσης (ροδακινιά, νεκταρινιά, δαμασκηλιά, μηλιά) μέσω της εφαρμογής εντομοπαθογόνων νηματωδών στα αγροτεμάχια της δράσης. Συγκεκριμένα, να αντιμετωπίζουν μέσω της χρήσης εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων με εντομοπαθογόνους νηματώδεις την καρπόκαψα της ροδακινιάς (*Grapholitha molesta*), την καρπόκαψα της δαμασκηλιάς (*Grapholitha funebrana*) και την καρπόκαψα της μηλιάς (*Cydia pomonella*) στις καλλιέργειες της ροδακινιάς, της νεκταρινιάς, της δαμασκηλιάς και της μηλιάς.

Στην περίπτωση αγροτεμαχίων με συγκαλλιέργεια καλλιεργειών της δράσης με διαφορετικούς εχθρούς-στόχους, απαιτείται η αντιμετώπιση ενός τουλάχιστον εχθρού - στόχου μέσω εφαρμογής εντομοπαθογόνων νηματωδών, σε τουλάχιστον μία από τις καλλιέργειες του αγροτεμαχίου.».

2. Στο άρθρο 47 η παρ. 4 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες το επίπεδο του πληθυσμού του εχθρού - στόχου είναι τέτοιο ώστε η πραγματική ή η προβλεπόμενη ζημιά στην ηρητημένη παραγωγή μετά την εφαρμογή των εντομοπαθογόνων νηματωδών είναι πάνω από το κατώφλι επέμβασης, σύμφωνα με τεκμηριωμένη έκθεση του τεχνικού συμβούλου της δράσης στο Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ), πέραν των εντομοπαθογόνων νηματωδών, επιτρέπεται η εφαρμογή στα αγροτεμάχια της δράσης φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων που είναι συμβατά με τη βιολογική γεωργία (Καν. (ΕΕ) 2018/848), για την αντιμετώπιση του εχθρού - στόχου.».

Άρθρο 24

1. Στο άρθρο 49 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η ενισχυόμενη, εναλλακτική της χημικής, μέθοδος ζιζανιοκτονίας, συνίσταται στην αντιμετώπιση των ζιζανίων στον υποόροφο των αγροτεμαχίων με τη μόνιμη καλλιέργεια με μηχανικά μέσα, μέσω ελαφράς κατεργασίας του εδάφους και μέσω χορτοκοπής. Επιπλέον, ενισχύεται η εφαρμογή mulch στον υποόροφο των αγροτεμαχίων με τη μόνιμη καλλιέργεια μέσω της εναπόθεσης φυτικών υλικών εδαφοκάλυψης τα οποία βοηθούν στην καταπίεση των ζιζανίων και στη διατήρηση της εδαφικής υγρασίας. Η δράση αφορά τις μόνιμες καλλιέργειες.

Η μηχανική ζιζανιοκτονία μέσω κατεργασίας του εδάφους συνήθως εφαρμόζεται για την αντιμετώπιση των ζιζανίων μεταξύ των γραμμών των δέντρων/πρέμνων ενώ η χορτοκοπή για την αντιμετώπιση των ζιζανίων επί της γραμμής των δέντρων/πρέμνων. Η μηχανική καταπολέμηση των ζιζανίων με κατεργασία του εδάφους είναι πιο αποτελεσματική όσο τα ζιζάνια βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξής τους. Η μηχανική κατεργασία του εδάφους για την αντιμετώπιση πολυετών και δυσεξόντοτων ζιζανίων π.χ. βέλιουρας, αγριάδα, κύπερη, περικοκλάδα πρέπει να γίνεται με προσοχή ώστε να αποφεύγεται η μεταφορά και ο πολλαπλασιασμός τους μέσω της διασποράς των αναπαραγωγικών τους οργάνων π.χ. σπόλωνες, ριζώματα από τα μηχανήματα μηχανικής κατεργασίας του εδάφους.

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των πολυετών και δυσεξόντοτων ζιζανίων γίνεται, συνήθως, μηχανική κατεργασία στις αρχές του καλοκαιριού, ώστε η έκθεση των αναπαραγωγικών οργάνων των πολυετών ζιζανίων στις υψηλές θερμοκρασίες να τα αποξηράνει. Τα μηχανήματα και τα εξαρτήματα κατεργασίας του εδάφους πρέπει να καθαρίζονται από ριζώματα δυσεξόντοτων ζιζανίων, ώστε να αποφεύγεται η μεταφορά τους σε καθαρά τμήματα του αγροτεμαχίου ή και σε άλλα καθαρά από ζιζάνια αγροτεμάχια. Η μηχανική καταπολέμηση των ζιζανίων με κατεργασία του εδάφους πρέπει να γίνεται με προσοχή ώστε να μην τραυματίζονται ο λαιμός και το ριζικό σύστημα των δέντρων/πρέμνων και να αποφεύγεται, με τον τρόπο αυτό, η προσβολή από μυκητολογικές ασθένειες και εντομολογικές προσβολές.

Η χορτοκοπή είναι αποτελεσματικότερη για την αντιμετώπιση των ετήσιων ζιζανίων καθώς και ζιζανίων με μεγαλύτερο ύψος. Οι επανειλημμένες κοπές των ζιζανίων

εξαντλούν τα πολυετή ζιζάνια και δεν επιτρέπουν στα ετήσια ζιζάνια να σποροποιήσουν.

Για την πραγματοποίηση της μηχανικής ζιζανιοκτονίας δύναται να χρησιμοποιηθούν: φρέζα, καλλιεργητής, σβάρνα, σκαλιστήρι, περιστροφικός δίσκος, χορτοκοπτικές μηχανές.».

2. Το άρθρο 51 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 51
Δεσμεύσεις

1. Στο πλαίσιο της δράσης οι γεωργοί δεσμεύονται:

α) Να αντιμετωπίζουν τα ζιζάνια στον υποόροφο των αγροτεμαχίων της δράσης με μόνιμες καλλιέργειες, αποκλειστικά με μηχανικά μέσα κατά την κρίσιμη ανά καλλιέργεια περίοδο του έτους της αίτησης.

Η μηχανική αντιμετώπιση των ζιζανίων μπορεί λάβει χώρα με την εφαρμογή μίας ή περισσότερων από τις παρακάτω μεθόδους:

- Περιορισμένου βάθους κατεργασία του εδάφους για την καταστροφή των ζιζανίων

- Αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή άλλο μηχάνημα χορτοκοπής

- Βοτάνισμα (ξερίζωμα των ζιζανίων).

β) Να εφαρμόζουν φυτικά υλικά εδαφοκάλυψη (mulch) στον υποόροφο των ενταγμένων στη δράση αγροτεμαχίων ως μέσο καταπίεσης και αποτροπής επανεμφάνισης των ζιζανίων. Ως υλικά mulching μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα υλικά όπως άχυρο, σανό, πριονίδι, υπολείμματα της φυτομάζας των ζιζανίων μετά την αποκοπή/καταστροφή τους.

γ) Να τηρούν τις δεσμεύσεις της δράσης 31.6-A, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ). Στο ΣΠΔ δίνονται, εκ μέρους του τεχνικού συμβούλου της δράσης, οδηγίες σχετικά με την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των ενισχυόμενων καλλιεργητικών πρακτικών (μηχανική ζιζανιοκτονία και εφαρμογή mulch) στα αγροτεμάχια της δράσης. Επίσης, στο ΣΠΔ αποτυπώνονται οι ημερομηνίες ή το εύρος ημερομηνιών εφαρμογής της μηχανικής ζιζανιοκτονίας και της εφαρμογής του mulch. Το ΣΠΔ δύναται να αναθεωρείται, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα όπως η επανεμφάνιση δυσεξόντων ζιζανίων και η ανάγκη συμπληρωματικής εφαρμογής οργανικών υλικών για mulching.

2. Οι επεμβάσεις μηχανικής ζιζανιοκτονίας πρέπει να γίνονται σε χρόνους που να διασφαλίζουν την καθαρότητα του υποορόφου των αγροτεμαχίων από ζιζάνια κατά την κρίσιμη ανά καλλιέργεια περίοδο του έτους της αίτησης και, ιδιαιτέρως, κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Αναλυτικότερα:

- Για τα φυλλοβόλα είδη (μηλιά, αχλαδιά, κυδωνιά, ροδακινιά, νεκταρινιά, βερικοκιά, δαμασκηνιά, κερασιά, καρυδιά, λωτιά, μουσμουλιά, ροδιά, συκιά, ακτινιδιά, με την εξαίρεση αμυγδαλιάς, φουντουκιάς, φυστικιάς, χαρουπιάς): Μάρτιος - Οκτώβριος

- Για αμυγδαλιά, φουντουκιά, φυστικιά, χαρουπιά: Μάιος - μέσα Σεπτεμβρίου

- Αμπέλι: Φεβρουάριος - Αύγουστος

- Ελιά: Μάρτιος - Ιούνιος

- Εσπεριδοειδή: Φεβρουάριος - Οκτώβριος

3. Το βάθος της κατεργασίας του εδάφους για μηχανική ζιζανιοκτονία συνιστάται να είναι, κατά το δυνατόν, επιφανειακό και περιορισμένο, προκειμένου αφενός να είναι αποτελεσματικό στην αντιμετώπιση των ζιζανίων, αφετέρου να μην προκαλείται σημαντική αναμόχλευση του εδάφους.

4. Απαγορεύεται η εφαρμογή χημικών ζιζανιοκτόνων (προφυτρωτικά, προσπαρτικά, μεταφυτρωτικά) στον υποόροφο των αγροτεμαχίων της δράσης με μόνιμες καλλιέργειες, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους της αίτησης.

Καταπολέμηση ζιζανίων με θερμικά και ηλεκτρικά μέσα, δεν γίνεται αποδεκτή στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.».

3. Στο άρθρο 52 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ορίζεται στα 183 €/εκτάριο για τις μόνιμες καλλιέργειες (Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού 31.6-10).».

Άρθρο 25

1. Ο τίτλος του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου 5, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«31.6-ΣΤ Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για ελαιώνες και οπωρώνες».

2. Στο άρθρο 55 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Στο πλαίσιο της δράσης οι γεωργοί δεσμεύονται:

α) Να πραγματοποιούν καλοκαιρινά κλαδέματα στους ελαιώνες και οπωρώνες της δράσης. Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί οφείλουν να πραγματοποιήσουν τουλάχιστον δύο (2) κλαδέματα κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου (Ιούνιος - Αύγουστος).

β) Να τηρούν τις δεσμεύσεις της δράσης 31.6-A, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ). Στο ΣΠΔ, το οποίο δύναται να αναθεωρείται, παρέχονται, εκ μέρους του τεχνικού συμβούλου της δράσης, οδηγίες σχετικά με την βελτιστοποίηση της εφαρμογής της ενισχυόμενης πρακτικής στους ενταγμένους στη δράση ελαιώνες και οπωρώνες και αποτυπώνονται οι ημερομηνίες ή το εύρος ημερομηνιών εφαρμογής των καλοκαιρινών κλαδεμάτων.».

3. Στο άρθρο 56 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ορίζεται στα 175 €/εκτάριο (Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού 31.6-11).».

Άρθρο 26

1. Ο τίτλος του Τμήματος 9 του Κεφαλαίου 5, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Δράση 31.6-Θ Χρήση γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς και τη λίπανση».

2. Το άρθρο 65 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 65
Περιγραφή

Η γεωργία ακριβείας χρησιμοποιεί διάφορες τεχνολογίες όπως είναι το παγκόσμιο σύστημα προσδιορι-

σμού θέσης (Global Positioning System), τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (Geographical Information Systems), οι αισθητήρες μέτρησης της παραγωγής, η εφαρμογή εισροών με μεταβλητό ρυθμό, προκειμένου να μειωθεί το περιβαλλοντικό και κλιματικό αποτύπωμα της εκμετάλλευσης και να καταστεί πιο αποδοτική η διαχείριση των εισροών.

Υπάρχουν δύο μέθοδοι εφαρμογής εισροών φυτοπροστασίας και λίπανσης με μεταβλητές δόσεις: με χρήση χαρτών (map based VRA) και με χρήση αισθητήρων (sensor based VRA).

Η εφαρμογή εισροών με μεταβλητές δόσεις με χρήση χαρτών προσαρμόζει τη δόση της εισροής με βάση την πληροφορία που παίρνει από ένα χάρτη. Έτσι όταν το ψεκαστικό ή ο λιπασματοδιανομέας, κατά περίπτωση, φτάσει στις συντεταγμένες του χάρτη που βρίσκει με τη χρήση GPS και πρέπει να αλλάξει τη ρύθμιση, την αλλάζει αυτόματα. Τέτοια συστήματα είναι αυτά που καταγράφουν το περίγραμμα του αγρού και, στην περίπτωση της φυτοπροστασίας, το μέγεθος των προσβολών και καθορίζουν θέσεις με περισσότερες ή λιγότερες ανάγκες σε εισροές, όπως χάρτες εδαφικών χαρακτηριστικών.

Η εφαρμογή εισροών με μεταβλητές δόσεις με χρήση αισθητήρων χρησιμοποιεί δεδομένα από αισθητήρες που δουλεύουν σε πραγματικό χρόνο. Οι αισθητήρες αυτοί παίρνουν δεδομένα που αφορούν εδαφικές ιδιότητες ή χαρακτηριστικά της καλλιέργειας καθώς το μηχάνημα προχωράει στον αγρό. Στη συνέχεια, το σύστημα ελέγχου χρησιμοποιεί αυτόματα τα δεδομένα από τους αισθητήρες για να προσαρμόσει τις εισροές φυτοπροστασίας και λίπανσης, κατά περίπτωση, στις ανάγκες των καλλιεργειών. Οι αισθητήρες πρέπει να παρέχουν συνεχώς δεδομένα στον ελεγκτή έτσι ώστε οι εισροές να διαφοροποιούνται σε μικρές επιφάνειες του αγρού. Αυτή η μέθοδος δεν απαιτεί την ύπαρξη GPS. Εφόσον υπάρχει GPS, τα δεδομένα που συλλέγονται από τους αισθητήρες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την παραγωγή χαρτών.».

3. Στο άρθρο 66 παρ. 1 το εισαγωγικό εδάφιο αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Οι γεωργοί που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τους ψεκασμούς, υποχρεούνται να τηρούν τις κάτωθι Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ), όπως αυτές εξειδικεύονται στην υπουργική απόφαση για την εφαρμογή του καθεστώτος της αιρεσιμότητας.».

4. Στο άρθρο 66, προστίθεται παρ. 3 ως ακολούθως:

«3. Για τους γεωργούς που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τη λίπανση, δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση.».

5. Στο άρθρο 67 παρ. 1 το εισαγωγικό εδάφιο αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τους ψεκασμούς δεσμεύονται.».

6. Στο άρθρο 67 παρ. 1 το σημείο γ) διαγράφεται.

7. Στο άρθρο 67 προστίθενται παρ. 2, 3 και 4 ως ακολούθως:

«2. Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τη λίπανση, δεσμεύονται:

α) Να κάνουν χρήση τεχνολογιών γεωργίας ακριβείας

κατά την εφαρμογή του λιπάσματος, οι οποίες εμπίπτουν στην ακόλουθη κατηγορία:

Διανομείς λιπάσματος (λιπασματοδιανομείς) μεταβλητής δόσης ή σετ διανομικών λιπάσματος μεταβλητής δόσης. Στην περίπτωση του σετ, αυτό αποτελείται από ομάδα εξαρτημάτων που χρησιμοποιούνται σε έναν συμβατικό λιπασματοδιανομέα προκειμένου να εφαρμοστεί η λίπανση ακριβείας. Οι διανομείς λιπάσματος μεταβλητής δόσης έχουν την δυνατότητα εφαρμογής λιπασμάτων σε διαφορετικές δόσεις ανάλογα τις ειδικές ανάγκες του αγροτεμαχίου.

Στην περίπτωση του διανομέα λιπάσματος μεταβλητής δόσης, ο παραπάνω εξοπλισμός αποτελείται από:

- Μικροελεγκτή για την λήψη πληροφοριών και προσαρμογή των δόσεων των λιπασμάτων

- Μονάδα GPS

- Ηλεκτρονικό υπολογιστή στον αγρό για τον υπολογισμό των δόσεων που πρέπει να εφαρμοστούν ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες του αγροτεμαχίου. Οι πληροφορίες μπορεί να παρέχονται μέσω αισθητήρων ή να βασίζονται σε προδιαγεγραμμένους χάρτες.

Στην περίπτωση του σετ διανομέα λιπάσματος μεταβλητής δόσης, ο παραπάνω εξοπλισμός αποτελείται από:

- Μικροϋπολογιστή αγρού για την εκτίμηση των απαραίτητων δόσεων λιπασμάτων από αισθητήρα ανίχνευσης των θρεπτικών αναγκών της καλλιέργειας ή/και από προδιαγεγραμμένους χάρτες

- Μικροελεγκτή για τον έλεγχο του λιπασματοδιανομέα

- Αυτοματοποιημένο μηχανικό βραχίονα ο οποίος προσαρμόζεται στο σύστημα ελέγχου του ανοίγματος των θυρίδων

- Μονάδα GPS.

β) Να πραγματοποιούν το σύνολο των εφαρμογών λίπανσης του έτους της αίτησης ενίσχυσης, μέσω της χρήσης τεχνολογιών γεωργίας ακριβείας.».

3. Επιπλέον των, κατά περίπτωση, δεσμεύσεων των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, τόσο οι γεωργοί που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τους ψεκασμούς όσο και οι γεωργοί που εφαρμόζουν γεωργία ακριβείας κατά τη λίπανση, δεσμεύονται να διατηρούν στον περιβαλλοντικό φάκελο του άρθρου 7 της παρούσας τα φορολογικά παραστατικά αγοράς του απαιτούμενου εξοπλισμού ή τα παραστατικά της παροχής υπηρεσίας σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας από τρίτον καθώς και τον κατάλογο του εξοπλισμού (προσπέκτους), από τα οποία τεκμηριώνεται η τεχνολογία της γεωργίας ακριβείας των παρ. 1α και 2α του παρόντος άρθρου, η οποία χρησιμοποιήθηκε κατά την εφαρμογή των φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω ψεκασμού ή κατά την εφαρμογή των λιπασμάτων, κατά περίπτωση.

4. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, οι γεωργοί επιλέγουν μία μόνο από τις δύο ενισχυόμενες τεχνολογίες γεωργίας ακριβείας, ήτοι γεωργία ακριβείας κατά τους ψεκασμούς ή γεωργία ακριβείας κατά τη λίπανση, σε επίπεδο αγροτεμαχίου.».

8. Στο άρθρο 68 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς ορίζεται στα 70 €/εκτάριο για τις αροτραίες και τις μόνιμες καλλιέργειες

(Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού 31.6-15). Αντίστοιχα, το μέγιστο ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας κατά τη λίπανση ορίζεται στα 100 €/εκτάριο για τις αροτραίες και τις μόνιμες καλλιέργειες (Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού 31.6-24).».

Άρθρο 27

Στο άρθρο 85 η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Προκειμένου οι γεωργοί να λάβουν την ετήσια οικονομική ενίσχυση στο πλαίσιο των οικολογικών προγραμμάτων της παρούσας, υποβάλλουν Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15 και 16 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης με αναφορά, ανά αγροτεμάχιο, στο αντίστοιχο οικολογικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται σε αυτό.».

Άρθρο 28

Το άρθρο 87 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 87

Διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι

1. Για τις παρεμβάσεις:

- 31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών»,

- 31.5-A «Γεωργοδασικά οικοσυστήματα»,

- 31.6-E «Μηχανική ζιζανιοκτονία και κάλυψη με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch)» και

- 31.6-ΣΤ «Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για ελαιώνες και σπυρώνες»,

η τήρηση των δεσμεύσεων ελέγχεται σε επίπεδο αγροτεμαχίου.

2. Για τις παρεμβάσεις:

- 31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»

- για τις λοιπές δράσεις του 31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων», πλην των 31.6-E και 31.6-ΣΤ,

η τήρηση των δεσμεύσεων ελέγχεται σε επίπεδο εκμετάλλευσης.

3. Για την παρέμβαση:

- 31.5-B «Δασολιβαδικά οικοσυστήματα»

η τήρηση των δεσμεύσεων ελέγχεται σε επίπεδο βοσκοτόπου.

4. Οι έλεγχοι για την καταβολή της ενίσχυσης διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 32 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.».

Άρθρο 29

Το άρθρο 91 μετονομάζεται σε «Μειώσεις λόγω μη συμμόρφωσης ως προς τη δηλωθείσα έκταση» και αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 91

Μειώσεις λόγω μη συμμόρφωσης ως προς τη δηλωθείσα έκταση

1. Μία καλλιεργητική ομάδα αποτελούν οι εκτάσεις που δηλώνονται στο πλαίσιο της δράσης, για τις οποίες ισχύει το ίδιο ύψος ενίσχυσης.

2. Εφόσον η προσδιορισθείσα έκταση μιας καλλιεργητικής ομάδας είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα με την αίτηση πληρωμής, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.

3. Εφόσον η δηλωθείσα έκταση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση για μια καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.

4. Ωστόσο, εφόσον η διαφορά μεταξύ της συνολικής προσδιορισθείσας έκτασης και της συνολικής έκτασης που δηλώνεται για ενίσχυση είναι ίση με 0,1 εκτάριο ή μικρότερη, η προσδιορισθείσα έκταση θεωρείται ίση με τη δηλωθείσα έκταση. Το προαναφερθέν δεν ισχύει όταν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της συνολικής έκτασης που έχει δηλωθεί για ενισχύσεις.

5. Δηλωθείσες εκτάσεις που δεν πληρούν το κριτήριο του επιλέξιμου εκταρίου ή δεν είναι κατάλληλες για καλλιέργεια ή βοσκή χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών πρακτικών, όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 17 και 3β, αντίστοιχα, του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης, όπως ισχύει, δεν ενισχύονται στο πλαίσιο της παρούσας.».

Άρθρο 30

Προστίθεται άρθρο 91Α «Κυρώσεις λόγω μη συμμόρφωσης ως προς τις δεσμεύσεις» ως ακολούθως:

«Άρθρο 91Α

Κυρώσεις λόγω μη συμμόρφωσης ως προς τις δεσμεύσεις

1. Γενικές κυρώσεις που αφορούν όλες τις δράσεις

α) Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι στον περιβαλλοντικό φάκελο της εκάστοτε δράσης δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα ανά δράση φορολογικά παραστατικά (αγοράς εισροών ή/και υλικών, παροχής υπηρεσιών), δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση της δράσης για την οποία απουσιάζουν τα φορολογικά παραστατικά.

β) Ελλιπής τήρηση περιβαλλοντικού φακέλου της παρ. 2 του άρθρου 7, με την εξαίρεση των φορολογικών παραστατικών του ως άνω σημείου α) της παρούσας παραγράφου, οδηγεί σε μείωση κατά 10% της ενίσχυσης της δράσης την οποία αφορά η έλλειψη.

γ) Σε περίπτωση διαπίστωσης χρήσης χημικών (συνθετικών) εισροών φυτοπροστασίας ή/και λίπανσης, η χρήση των οποίων δεν επιτρέπεται στο πλαίσιο της εκάστοτε δράσης, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 30% της δράσης για την οποία δεν τηρήθηκε η απαγόρευση χρήσης χημικών εισροών.

2. Κυρώσεις για την παρέμβαση 31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών»

Σε περίπτωση που σε αγροτεμάχιο διαπιστωθεί μη επιλέξιμη ποικιλία/καλλιέργεια/καλλιεργητική ομάδα, δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση που αντιστοιχεί στο εν λόγω αγροτεμάχιο. Ειδικά για την δράση 31.1-Α, η επιλεξιμότητα του αγροτεμαχίου προς πληρωμή ελέγχεται και ως προς την καλλιέργεια προς αντικατάσταση η οποία είχε διαπιστωθεί το προηγούμενο του αιτηθέντος έτος, περίπτωση στην οποία δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση που αντιστοιχεί στο εν λόγω αγροτεμάχιο.

3. Κυρώσεις για την παρέμβαση 31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»

α) Σε περίπτωση απόκλισης του ελάχιστου ποσοστού της έκτασης της περιοχής οικολογικής εστίασης που διαπιστώνεται σε σχέση με το ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό της δέσμευσης, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 10% για απόκλιση έως και 30%
- κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 30% για απόκλιση άνω του 30% και έως 50%
- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της ενίσχυσης για απόκλιση άνω του 50%.

β) Σε περίπτωση χρήσης ψυχανθών ως περιοχή οικολογικής εστίασης, εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν τηρείται το ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό του 6% σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 20%.

γ) Στο πλαίσιο της δράσης 31.2-B, εφόσον διαπιστωθεί απόκλιση στο ελάχιστο ποσοστό εμπλουτισμού των περιοχών οικολογικής εστίασης με φυτά-ξενιστές σε σχέση με το ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό της δέσμευσης, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης η οποία αφορά τον εμπλουτισμό με φυτά-ξενιστές:

- κατά 10% για απόκλιση έως και 30%
- κατά 30% για απόκλιση άνω του 30% και έως 50%
- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της ενίσχυσης για απόκλιση άνω του 50%.

δ) Εφόσον για τον εμπλουτισμό των περιοχών οικολογικής εστίασης με φυτά-ξενιστές διαπιστωθεί ότι δεν εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στις παρ. 1β, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 26, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση της ενίσχυσης η οποία αφορά τον εμπλουτισμό με φυτά-ξενιστές κατά 30%.

ε) Για τον υπολογισμό της ελάχιστης απαιτούμενης έκτασης της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης καθώς της ελάχιστης απαιτούμενης έκτασης της γης υπό αγρανάπαυση με φυτά-ξενιστές των ως άνω σημείων β), γ) και δ), καθορίζεται όριο ανοχής 10% εντός του οποίου δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

4. Κυρώσεις για τη δράση 31.5-A «Γεωργοδασικά οικοσυστήματα» της παρέμβασης 31.5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου»

α) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης του ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού δένδρων που βρίσκονται διάσπαρτα εντός ή στα περιθώρια αγροτεμαχίων της δράσης, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

αα) στην περίπτωση που ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δένδρων είναι τα πέντε (5) δένδρα ανά εκτάριο:

- κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης σε ποσοστό 30% εφόσον διαπιστωθούν έως τέσσερα (4) δένδρα ανά εκτάριο
- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης σε περίπτωση που διαπιστωθεί ύπαρξη λιγότερων των τεσσάρων (4) δέντρων ανά εκτάριο,

ββ) στην περίπτωση που ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δένδρων είναι τα δύο (2) δένδρα ανά εκτάριο και αυτός δεν τηρείται, επιβάλλεται κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

β) Σε περίπτωση υπέρβασης του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των 250 δένδρων ανά εκτάριο, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 30% για υπέρβαση έως και 30%

- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης για υπέρβαση άνω του 30%.

γ) Για τον υπολογισμό της υπέρβασης του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των 250 δέντρων ανά εκτάριο, καθορίζεται όριο ανοχής 10% εντός του οποίου δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

δ) Για τον υπολογισμό των δέντρων ανά εκτάριο, ακολουθούνται οι κανόνες της στρογγυλοποίησης.

ε) Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο διαπιστωθούν δένδρα του γεωργοδασικού συστήματος τα οποία δεν διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ήτοι εφόσον διαπιστωθεί μη απομάκρυνση ξερών κλαδιών, ξεραμένα ή/και καρατομημένα δένδρα, αυτά δεν προσμετρώνται και δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

στ) Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο υποόροφος του γεωργοδασικού συστήματος δεν καλλιεργείται ή καλλιεργείται με μη επιλέξιμη ομάδα καλλιέργειας, επιβάλλεται κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

5. Κυρώσεις για τη δράση 31.5-B «Δασολιβαδικά οικοσυστήματα» της παρέμβασης 31.5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου»

α) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης του ελάχιστου ποσοστού του βοσκοτόπου του δασολιβαδικού συστήματος που καλύπτεται από δέντρα, επιβάλλεται κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

β) Σε περίπτωση υπέρβασης του μέγιστου ποσοστού του βοσκοτόπου του δασολιβαδικού συστήματος που καλύπτεται από δέντρα, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση της οικονομικής ενίσχυσης κατά 30% για υπέρβαση έως και 30%
- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης για υπέρβαση άνω του 30%.

γ) Για τον υπολογισμό της υπέρβασης του μέγιστου ποσοστού του βοσκοτόπου που καλύπτεται από δέντρα, καθορίζεται όριο ανοχής 10% εντός του οποίου δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

δ) Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο διαπιστωθούν δένδρα του δασολιβαδικού συστήματος τα οποία δεν διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ήτοι εφόσον διαπιστωθεί μη απομάκρυνση ξερών κλαδιών, ξεραμένα ή/και καρατομημένα δένδρα, αυτά δεν προσμετρώνται και δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

ε) Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν τηρείται η ελάχιστη βοσκοφόρτωση στον βοσκοτόπο του δασολιβαδικού συστήματος, επιβάλλεται κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

6. Κυρώσεις για την παρέμβαση 31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την ψηφιακή εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων»

α) Εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν έγινε χρήση του ψηφιακού εργαλείου, δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που

αντιστοιχεί στο κόστος συναλλαγής για τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου και, επιπλέον, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση κατά 10% επί του συνολικού ποσού ενίσχυσης που λαμβάνει ο γεωργός για όλες τις δράσεις στο πλαίσιο της παρέμβασης 31.6.

β) Εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν τηρήθηκε το ΣΠΔ ή δεν τηρήθηκαν οι προδιαγραφές ΣΠΔ που τυχόν περιγράφονται σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ ή το ΣΠΔ δεν καταρτίστηκε από τεχνικό σύμβουλο με την ιδιότητα του ΠΕ Γεωπόνου, δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην παροχή υπηρεσίας για την κατάρτιση και παρακολούθηση του ΣΠΔ και, επιπλέον, επιβάλλεται κύρωση που ισούται με μείωση κατά 10% επί του συνολικού ποσού ενίσχυσης που λαμβάνει ο γεωργός για όλες τις δράσεις στο πλαίσιο της παρέμβασης 31.6.

γ) Εφόσον διαπιστωθεί μη εφαρμογή φερομονικών σκευασμάτων (για 31.6-B) ή ωφέλιμων αρπакτικών εντόμων και ακάρεων (για 31.6-Γ) ή εντομοπαθογόνων νηματωδών (για 31.6-Δ) ή παγίδων μαζικής σύλληψης (για 31.6-ΙΓ) ή μη εφαρμογή των προϊόντων λίπανσης για βελτίωση της διαχείρισης θρεπτικών (για 31.6-Ι, 31.6-ΙΑ, 31.6-ΙΒ), στον γεωργό δεν καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση για την αντίστοιχη δράση.

δ) Εφόσον η ποσότητα του σκευάσματος για, εναλλακτική της χημικής, καταπολέμηση των εχθρών-στόχων των δράσεων 31.6-B, 31.6-Γ ή 31.6-Δ, η οποία αναγράφεται στο φορολογικό παραστατικό αγοράς, υπολείπεται σε σχέση με την ποσότητα που προκύπτει από το γινόμενο:

αα) της ελάχιστης ποσότητας ανά εκτάριο που αναγράφεται στην άδεια διάθεσης του φερομονικού σκευάσματος στην αγορά (ΑΑΔΑ) (για την 31.6-B) ή της ποσότητας ανά εκτάριο που αντιστοιχεί σε προληπτική εφαρμογή της μεθόδου ή της ποσότητας ανά εκτάριο που αντιστοιχεί σε μικρή προσβολή, κατά περίπτωση, που αναγράφεται στην απόφαση εγγραφής του σκευάσματος με ωφέλιμους μικρο-οργανισμούς στον ΕΚΣΦΜ (για την 31.6-Γ) ή του ελάχιστου εύρους σκευάσματος που αναγράφεται στην απόφαση εγγραφής του σκευάσματος με ωφέλιμους μικρο-οργανισμούς στον ΕΚΣΦΜ (για την 31.6-Δ) και

ββ) της συνολικής δηλωθείσας έκτασης στην οποία εφάρμοσε το συγκεκριμένο σκεύασμα, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση 10% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα σκευάσματος κατά 10% έως και 30%

- κύρωση που ισούται με μείωση 30% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα σκευάσματος κατά 30% έως και 50%

- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της ενίσχυσης της δράσης για φορολογικό παραστατικό με μειωμένη ποσότητα σκευάσματος πάνω από 50%.

ε) Οι κυρώσεις του ως άνω σημείου δ) εφαρμόζονται, κατ'αντιστοιχία, και στην περίπτωση της δράσης 31.6-ΙΓ όταν ο συνολικός αριθμός παγίδων μαζικής σύλληψης ο οποίος αναγράφεται στο φορολογικό παραστατικό αγοράς υπολείπεται του συνολικού αριθμού παγίδων που προκύπτει από το γινόμενο του ελάχιστου αριθμού

παγίδων ανά εκτάριο, σύμφωνα με την ΑΑΔΑ, και της συνολικής δηλωθείσας έκτασης στην οποία εφάρμοσε το συγκεκριμένο σκεύασμα.

στ) Για την επιβολή των κυρώσεων των σημείων δ) και ε) στην περίπτωση των δράσεων 31.6-B, 31.6-Γ, 31.6-Δ και 31.6-ΙΓ, καθορίζεται όριο ανοχής 10% στην απαιτούμενη ποσότητα του σκευάσματος, έως το οποίο δεν επιβάλλεται κύρωση.

ζ) Στην περίπτωση διαπίστωσης χρήσης μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων καταπολέμησης των εχθρών-στόχων για τις δράσεις 31.6-B, 31.6-Γ, 31.6-Δ και 31.6-ΙΓ, δεν καταβάλλεται ενίσχυση για την αντίστοιχη δράση.

η) Για τη δράση 31.6-E, σε περίπτωση διαπίστωσης ότι οι επεμβάσεις μηχανικής ζιζανιοκτονίας δεν έχουν πραγματοποιηθεί ή έχουν πραγματοποιηθεί σε χρόνους που δεν διασφαλίζουν την καθαρότητα του υποορόφου των αγροτεμαχίων από ζιζάνια οποιαδήποτε χρονική στιγμή εντός της κρίσιμης, ανά καλλιέργεια, περίοδο του έτους της αίτησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 51, δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση για την έκταση για την οποία διαπιστώθηκε η μη τήρηση της δέσμευσης.

θ) Για τη δράση 31.6-E, σε περίπτωση διαπίστωσης μη εφαρμογής της απαιτούμενης κάλυψης του υποορόφου του οπωρώνα με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch), επιβάλλεται κύρωση που ισούται με το 50% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης για την έκταση για την οποία διαπιστώθηκε η μη τήρηση της δέσμευσης.

ι) Για τη δράση 31.6-ΣΤ, σε περίπτωση διαπίστωσης μη εφαρμογής της δέσμευσης των καλοκαιρινών κλαδεμάτων, στον γεωργό δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση για της δράσης για την οποία έκταση για την οποία διαπιστώθηκε η μη τήρηση της δέσμευσης.

Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι πραγματοποιήθηκε μόνο ένα από τα δύο υποχρεωτικά καλοκαιρινά κλαδέματα, επιβάλλεται κύρωση ίση με 30% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης στην έκταση για την οποία διαπιστώθηκε η μη τήρηση της δέσμευσης.

ια) Για τη δράση 31.6-Z, σε περίπτωση διαπίστωσης μη χρήσης ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς στα ψεκαστικά μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης, δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση της δράσης.

ιβ) Για τη δράση 31.6-H, σε περίπτωση διαπίστωσης μη εφαρμογής των δεσμεύσεων σχετικά με την αειφορική διαχείριση των υπολειμμάτων των ψεκαστικών υγρών, έστω και σε ένα από τα τέσσερα στάδια (α έως δ) της διαχείρισης των υπολειμμάτων των ψεκαστικών υγρών, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 61 της παρούσας, στον γεωργό δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση της δράσης.

ιγ) Για τη δράση 31.6-Θ, σε περίπτωση διαπίστωσης μη χρήσης τεχνολογιών γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς ή κατά τη λίπανση, κατά περίπτωση, στον γεωργό δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση της δράσης.

ιδ) Για τις δράσεις βελτίωσης της διαχείρισης των θρεπτικών 31.6-Ι, 31.6-ΙΑ και στην περίπτωση της δράσης 31.6-ΙΒ ειδικά για τις κατηγορίες 1β και 2 του άρθρου 77, όταν οι συνολικές μονάδες αζώτου που προκύπτουν από τον τύπο του λιπάσματος και την αναγραφόμενη ποσότητα αυτού στο φορολογικό παραστατικό αγοράς,

υπολείπεται των συνολικών μονάδων αζώτου σύμφωνα με την συνιστώμενη ποσότητα αζωτούχου λίπανσης του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής ή του Προγράμματος Δράσης, κατά περίπτωση, για το σύνολο των εκτάσεων της δράσης, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση 10% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα μονάδων αζώτου κατά 20% έως και 30%

- κύρωση που ισούται με μείωση 30% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα μονάδων αζώτου κατά 30% έως και 50%

- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της ενίσχυσης της δράσης για φορολογικό παραστατικά με μειωμένη ποσότητα μονάδων αζώτου πάνω από 50%.

ιε) Για τη δράση 31.6-IB και ειδικά για τις Κατηγορίες 1α (βιοδιεγέρτες φυτών) και 3 (προϊόντα με ουσίες βοηθητικές της ανάπτυξης των φυτών) του άρθρου 77, όταν διαπιστώνεται απόκλιση μεταξύ της συνολικής αναγραφόμενης ποσότητας του προϊόντος στο φορολογικό παραστατικό αγοράς αυτού και της ποσότητας που προκύπτει από τη συνιστώμενη δόση και τον ελάχιστο αριθμό εφαρμογών που αναγράφονται στην ετικέτα του προϊόντος για το σύνολο των εκτάσεων της δράσης, επιβάλλονται οι κάτωθι κυρώσεις:

- κύρωση που ισούται με μείωση 10% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα προϊόντος κατά 20% έως και 30%

- κύρωση που ισούται με μείωση 30% της οικονομικής ενίσχυσης της δράσης, για φορολογικό παραστατικό αγοράς με μειωμένη ποσότητα προϊόντος κατά 30% έως και 50%

- κύρωση που οδηγεί σε μη καταβολή της ενίσχυσης της δράσης για φορολογικό παραστατικά με μειωμένη ποσότητα προϊόντος πάνω από 50%.

ιστ) Για την επιβολή των κυρώσεων των σημείων ιδ) και ιε) στην περίπτωση των δράσεων 31.6-I, 31.6-IA και 31.6-IB, καθορίζεται όριο ανοχής 20% στις απαιτούμενες μονάδες αζώτου του λιπάσματος ή στην απαιτούμενη ποσότητα του προϊόντος λίπανσης, κατά περίπτωση, έως το οποίο δεν επιβάλλεται κύρωση.

ιζ) Στην περίπτωση διαπίστωσης χρήσης λιπασμάτων ή προϊόντων λίπανσης τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την λήψη της ενίσχυσης στο πλαίσιο της παρούσας, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 69 για τη δράση 31.6-I, στο άρθρο 73 για τη δράση 31.6-IA και στο άρθρο 77 για τη δράση 31.6-IB, δεν καταβάλλεται ενίσχυση για την αντίστοιχη δράση.».

Άρθρο 31

Προστίθεται άρθρο 91B «Εξαιρέσεις από την επιβολή κυρώσεων και μειώσεων» ως ακολούθως:

«Άρθρο 91B

Εξαιρέσεις από την επιβολή κυρώσεων και μειώσεων

1. Δεν επιβάλλονται κυρώσεις ή/και μειώσεις, κατά περίπτωση, στην οικονομική ενίσχυση:

α) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή εξαιρετικές περιστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 20 της υπ' αρ. 519/135068/2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης

β) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα

γ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η κύρωση

δ) όταν ο γεωργός μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ή όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.».

Άρθρο 32

Προστίθεται άρθρο 91Γ «Σειρά των κυρώσεων/μειώσεων που επιβάλλονται» ως ακολούθως:

«Άρθρο 91Γ

Σειρά των κυρώσεων/μειώσεων που επιβάλλονται

1. Το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των μειώσεων του άρθρου 91, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν κυρώσεων που επιβάλλονται λόγω μη τήρησης των δεσμεύσεων του άρθρου 91Α της παρούσας.

2. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της ανωτέρω παρ. 1, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν κυρώσεων που επιβάλλονται από τη μη τήρηση της αιρεσιμότητας του άρθρου 90 της παρούσας.».

Άρθρο 33

Το άρθρο 92 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 92

Τελικές διατάξεις

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ δύναται να εκδίδει εγκυκλίους για τον καθορισμό λεπτομερειών σχετικά με την διενέργεια των ελέγχων, την καταβολή της ενίσχυσης και τα φορολογικά ή λοιπά δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των δεσμεύσεων.».

Η παρούσα απόφαση ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 5 Αυγούστου 2024

Ο Υφυπουργός

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ